

DIVENDRES SANT – OFICI DE LECTURA I LAUDES

De la carta Placuit Deo de la Congregació de la Doctrina de la Fe

El món contemporani percep, no sense dificultat, la confessió de la fe cristiana que proclama Jesús com l'únic Salvador de tot home i de tota la humanitat (cf. Ac 4,12; Rm 3,23-24; 1Tm 2,4-5; Tt 2,11-15): D'una banda, l'individualisme centrat en el subjecte autònom tendeix a veure l'home com un ésser la relació del qual depèn únicament de la seva força. En aquesta visió, la figura de Crist correspon més a un model que inspira accions generoses, amb les seves paraules i gestos, que a Aquell que transforma la condició humana, incorporant-nos a una nova existència reconciliada amb el Pare i entre nosaltres a través de l'Esperit (cf. 2Co 5,19; Ef 2,18). D'altra banda, s'estén la visió d'una salvació merament interior, la qual pot ser que susciti una forta convicció personal, o un sentiment intens, d'estar units a Déu, però no arriba a assumir, guarir i renovar les nostres relacions amb els altres i amb el món creat. Des d'aquesta perspectiva, es fa difícil comprendre el significat de l'Encarnació del Verb, a través de la qual va esdevenir membre de la família humana, assumint la nostra carn i la nostra història, per nosaltres els homes i per la nostra salvació.

El sant pare Francesc, en el seu magisteri ordinari, s'ha referit sovint a dues tendències que representen les dues desviacions que acabem d'esmentar i que en alguns aspectes s'assemblen a dues antigues heretgies: el pelagianisme i el gnosticisme. En els nostres temps, prolifera una mena de neopelagianisme per al qual l'individu, radicalment autònom, pretén salvar-se a si mateix, sense reconèixer que depèn, en el més profund del seu ésser, de Déu i dels altres. La salvació és aleshores confiada a les forces de l'individu, o a les estructures purament humanes, incapaces d'acollir la novetat de l'Esperit de Déu. Un cert neognosticisme, per la seva banda, presenta una salvació merament interior, tancada en el subjectivisme, que consisteix a elevar-se «amb l'intel·lecte cap als misteris de la divinitat desconeguda». Es pretén, d'aquesta manera, alliberar la persona del cos i del cosmos material, en els quals ja no es descobreixen les empremtes de la mà provident del Creador, sinó que hi veu només una realitat sense sentit, aliena a la identitat última de la persona, i manipulable d'acord amb els interessos de l'home.

Tant l'individualisme neopelagià com el menyspreu neognòstic del cos deformen la confessió de fe en Crist, el Salvador únic i universal. ¿Com podria Crist ser mitjancer en l'Aliança de tota la família humana si l'home fos un individu aïllat, que s'autorealitza amb les seves pròpies forces, com proposa el neopelagianisme? ¿I com podria arribar la salvació a través de l'Encarnació de Jesús, la seva vida, mort i resurrecció en el seu veritable cos, si el que importa sols és alliberar la interioritat de l'home de les limitacions del cos i la matèria, segons la nova visió neognòstica? Davant aquestes tendències, aquesta carta desitja reafirmar que la salvació consisteix en la nostra unió amb Crist, el qual, amb la seva Encarnació, vida, mort i resurrecció, ha generat un nou ordre de relacions amb el Pare i entre els homes, i ens ha introduït en aquest ordre gràcies al do del seu Esperit, perquè puguem unir-nos al Pare com a fills en el

Fill, i convertir-nos en un sol cos en el «primer d'una multitud de germans» (Rm 8,29).

CELEBRACIÓ DE LA PASSIÓ DEL SENYOR

Avui, Divendres Sant, els cristians som convidats a posar els nostres ulls i el nostre cor en Jesús crucificat. Tot i la cruesa de la crucifixió, som urgits a anar mes endins del misteri dels misteris: el Fill de Déu mor en la creu per la salvació de tots els homes. En ningú més no té la salvació la humanitat. Jesús és l'únic Salvador de tot home. La creu per ella mateixa, en la seva forma, ja ens parla de solidaritat, d'amor ofert a tots els homes: la seva forma de braços oberts expressa l'expansió vers totes les dimensions del món. La creu de Crist ho vol abraçar tot. La creu no és exclusiva, sinó inclusiva. No exclou ningú, sinó que vol incloure tothom. La creu no descarta ningú, sinó que comprèn tothom.

Però aquest fet de ser inclusiva la creu de Jesús té una altra expressió que manifesta on Jesús vol incloure. Aquesta expressió és el seu cor obert, des d'on es vessa tot el que resta de Jesús. Ell ho ha donat tot, absolutament tot: *I a l'instant en sortí sang i aigua*. Per a l'evangelista Joan, aquest fet de la llançada del soldat traspasant el pit de Jesús, fins a arribar al seu cor, és importantíssim, és ple de significat. I, per això mateix, convida a mirar-lo, a contemplar-lo, citant el profeta Zacaries: *Miraran aquell que han traspassat*. El cor és el centre de l'home corporal i espiritual. I, en el cor de Jesús, nosaltres trobem la seva donació fins a l'extrem: *Ningú no té un amor més gran que el qui dona la vida pels seus amics* (Jn 15,13). Però és que en aquest cor de Jesús obert i vessant sang i aigua trobem el cor del mateix Déu que s'obre a l'home per donar-li tot el seu amor, perquè en ell trobi la vida plena, el sentit ple de la vida, la pau, l'amor que no mor mai. Si en el relat de la passió hi ha el moment en què Ponç Pilat convida a mirar Jesús, coronat d'espines i amb el mantell de porpra, dient: *Ecce homo. Aquí teniu l'home*; ara l'evangelista és com si ens digués: «*Ecce Deus – Aquí teniu Déu.*» En obrir-se el cor de Jesús, podem descobrir quin és el tresor que hi tenia: el seu Pare i el nostre Déu. Recordem aquelles paraules de Jesús adreçades a l'apòstol Felip: *Qui em veu a mi veu el Pare* (Jn 14,9).

Del cor obert de Jesús mort en la creu brolla sang i aigua. I, tot contemplant aquest fet, ressonen en el nostre cor aquelles paraules de Jesús a la dona samaritana a la vora del pou de Sicar: *Els qui beuen aigua d'aquesta tornen a tenir set; però el qui begui de la que jo li donaré, mai més no tindrà set; l'aigua que jo li donaré es convertirà en una font que brollarà sempre dintre d'ell per donar-li vida eterna* (Jn 4,13-14). O també aquelles altres de Jesús en una festa solemne a Jerusalem: *Si algú té set, que vingui a mi, i que begui* (Jn 7,37). I, mirant el cor obert de Jesús i escoltant les seves paraules, entenem que el nostre cor, fet per a estimar de veritat, té set d'un amor que no mori amb el temps. El nostre cor té set d'aigua viva; no d'una aigua que no assacia i que el porta a desitjar més i més, com un pou sense fons, que no s'omple mai. El nostre cor té set d'aigua viva, de l'aigua que assaciï. Avui, Divendres Sant,

nosaltres veiem, amb els ulls de la fe, quina és la font de la qual brolla l'aigua viva: és el cor de Jesús, font inestroncable de la misericòrdia divina.

La sang i l'aigua que brollaren del costat obert de Jesús són imatge de la donació de Déu i, al mateix temps, són signe dels sacraments de l'Església, especialment del baptisme i de l'Eucaristia; sacraments de la vida nova i sacraments de l'amor de Jesús. Pel baptisme i per l'Eucaristia, fruits de la mort redemptora, som incorporats a Crist i a la seva Església, esdevenim fills de Déu, i ens alimentem del mateix Crist, transformant-nos més i més en el Cos de Crist enmig del món. L'Església neix del cor obert de Jesús. En el lloc obert del cor de Jesús, l'Església troba el seu lloc. L'Església neix de l'amor ple de Jesús al Pare i a la humanitat. L'única essència de l'Església és, doncs, l'amor que brolla contínuament d'aquesta font del cor obert de Jesús.

I, per això mateix, avui, Divendres Sant, comprenem qui som nosaltres i què espera de nosaltres el qui ens ha donat la seva vida per amor. L'Església és cridada a ser enmig del món testimoni de caritat, de pau i d'unitat. La vocació de l'Església és posar en relació la desunió dels homes amb la unitat plena que Crit ens ha aconseguit. L'Església té, enmig del món, la missió de manifestar la unitat dels fills de Déu, la unitat de tots els homes cridats a ser fills de Déu. Mirant Crist crucificat, donant la vida per tota la humanitat, no podem fer res més que intensificar la nostra vida de caritat i de lluita per la unitat i la pau entre tots els homes.

Germans, deixem-nos salvar per Jesús. Ell vol arrencar-nos de les tenebres del pecat i de la mort i portar-nos a la llum de la vida. Ell, mort en la creu, continua essent el signe pobre de Déu que no s'imposa mai, sinó que truca humilment al nostre cor. Com canviaria la nostra vida si li obríssim la porta del nostre cor! No oblidem que el cor és una porta que s'obre des de dins. El Divendres Sant és un moment de gràcia immensa en què els cristians hem de redescobrir l'anunci fonamental de la nostra fe. L'amor de Jesús no és el d'un personatge del passat. Ell és viu, perquè és el qui ha mort en la creu i ha ressuscitat. I el seu amor per nosaltres, salvador i alliberador, és més real que no pas nosaltres mateixos. Sense l'amor de Déu no hi ha res. Per això és bo que tornem a escoltar el *Kerygma*, l'anunci fonamental de la fe cristiana, i que ho fem demanant la gràcia que ens traspassi el nostre cor, com aquella llança del soldat el cor de Jesús, a fi que experimentem aquelles paraules de Jesús: *Com diu l'Esclat, naixeran rius d'aigua viva de l'interior del qui creu en mi* (Jn 7, 38). I l'anunci fonamental de la fe cristiana, en paraules del sant pare Francesc, és aquest: «Jesucrist t'estima. Ha donat la vida per salvar-te. I ara és viu al teu costat, cada dia, per il·luminar-te, per enfortir-te, per alliberar-te.» Que aquest anunci ressoni en el nostre cor; preguem els uns pels altres perquè així sigui. Que Maria, Mare del Redemptor, que fou testimoni com ningú de l'amor de Jesús per nosaltres i per tots els homes, ens sigui intercessora. Amén.